

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt
Fél évre	2
Negyed évre	1

Felolvas szerkesztő: **Fehér János.** Főmunkatárs: **Révész Lajos.**
 Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.
 A lap szemléi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint.
 Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 krali több.
 Lapunk számára hirdetőket előad a „Hemmer ügyvédsége és a Magyar Távir. Iroda” hirdetés írója: Budapest, Grasszotzka 1. szám.

Mihez tartsa magát a Felvidék magyarsága?

Valamint általában minden nemzet, úgy a magyar is nemzetisége megszilárdításában keresi szebb jövője biztos zálogát. Hazánkban a közvélemény napról-napra jobban ismeri fel ez állítást igazságát s már mintegy irányelvűvé vált, hogy a magyar nyelv általánosságával együtt jár társadalmi és családi érintkezésünk magyar jellege is. Világosabban szólva, csak akkor fogtuk fel helyesen hivatásunkat s csak úgy érdemelhetjük ki általánosan véve a magyar hazafiak önzetlen közmegbecsülését, ha a magyar nyelv használatát mindenhol és minden téren előtérbe helyezzük. És ezzel azt hiszem, nem kívánunk sokat. Minden felvidéki intelligens magyar ember megteheti, hogy állandóvá teszi a magyar nyelvet családja környezetében, sőt tovább nemve megpróbálhatja használatát itt-ott a köznéppel való érintkezésben is. Megfogja látni, hogy a nép alsóbb rétegeiben is talál olyanokra, kik örömmel fognak hozzá a magyar nyelv használatához.

A magyar nyelv általánosítása nélkül az állameszmét, mint ideális fogalmat tisztelni s az előtt egyszerű rezignációval meghajolni, — még nem az igazi magyar hivatás. Az állam nem lehet állami nyelv nélküli, ezt látjuk a nagy nemzetek nemzetiségi törekvéseiből. A magyar nemzet és a magyar nyelv tehát egységes fogalom. Művelése s terjesztése nemcsak a nemzeti szellem természetes munkája, hanem egyúttal jelentékeny politikai feladat.

Nyelvünk az irodalomban fejlődik s ennek ismeretében éri el tetőzetét. A magyar nemzeti irodalom fejlődése s izmosodása szembeállít. A tudományozások s a művészeti ágak mindegyikében jeles művelőkre mutathatunk. Szóval, előrehaladásunk kétségtelen bizonyítéka a kultúrára való képességünknek.

Még alig néhány év s ezredőve lesz, hogy a magyar messze keletre s földre jött és véres küzdelmek után e hazát megalkotja.

De vajlon e nemzet megnyugvással tekint-e vissza a nagy idoszakra, melyet e hazában eltöltött? Vajlon a magyar név nem szenvedett-e csorbát s megfelelt-e a magyar nemzet hivatásának? Ez a kérdések kérdése.

Általánosságban véve önértetes férfiasággal mondhatjuk, hogy a magyar nemzet, mint ilyen, megfelelt hivatásának, a mennyiben a magyar faj fennmaradt s az emberiség történetében számozott. Bebizonyította, hogy van államképző ereje, tetteivel és szívósságával megmutatta életképességét s a műveltséghez és haladáshoz szükséges érettséget. Az újkor küszöbén, mely tele van követelésekkel, a magyar nemzet kibontakozott primitív állapotából s jelenleg már egy sorban igyekszik működni a nyugati művelt nemzetekkel.

Közös érzés hevült lelkület: a magyar művelődés szeretete. Igaz, hogy a tudomány nemzetközi, az a világé, az emberisége, mely világító toronyként áll az országok és nemzetek felett. De ezen általános kereten belül minden nemzet külön fejt ki sajátosságait, mindgyöknek megvan a maga individualitása, a mely szerint a tudományt általánosan szempontból fogja fel, de azt egyszersmind a hazai cél érdekében érvényesíti. A magyarnak is megvannak tehát a maga külön nemzeti sajátosságai, megvan egyéni típusa.

A tudományoknak magyar nyelven való művelése lebegett jelesebbjeink előtt már a mult században, míg a mostaniban, Széchenyi teljesítette a nemzet régi óhaját s a magyar tudományos akadémiát megalapításával. Nemzeti feladatunk most már a könnyen hozzáférhető tudományt és főleg a magyar irodalom termékeit apolni s bevinni a legfeljesebb falusi kuriába is, hogy a magyar írók észjárása és nyelvsajáttsága erőteljes gyökereket verjenek most még csak a ló, avagy a német családi nyelv társomszédságában, később pedig az ő egyedül jogos és méltó állásának elfoglalására.

Nemzeti feladat ma már az irodalom pártolása, mert nyilvánvaló, hogy a nemzet nagy-

sága nem egyes-egyedül a nemzet számerejétől függ, hanem az értelmiség mennyiségétől.

Az emberiség ily irányban halad s kétséget nem szenved, hogy a magyar nemzetnek nagyobb érdeklődést kell tanusztatnia jövőre az irodalmi termékek iránt, mint eddig. Nem egységes pártfogásótól, hanem a közrésztől függ ugyanis az irodalom fejlődése. Ápolás nélkül fejlődött a magyar irodalom, mint fa az erdőben, mely növést csak a csira épségének és a föld termékenységének köszöni s mégis e fa nem termette már is oly gyümölcsöket, melyekre büszkeséggel mutathatunk?

Nemzetünk jövőjét csak akkor rakhatjuk le biztos alapokra, ha a tudomány működésben s minden téren, a hol a közművelődés nagy küzdelmet folynak, helyünket becsülettel betöltjük. Nekünk felvidéki magyaroknak sokkal több alkalmunk van a küzdelmet látni, mint az Alföld magyar emberének s így kell, hogy a magyar nyelv általánosítása és a magyar irodalmi termékek pártolása által legjobb tehetségünkhez képest határozott állást foglaljunk el. Számtalanszor hangsúlyoztuk már, hogy nem elég szóval mutogatni magyarságunkat, hanem tettekkel kell beigazolni. És mennyi alkalom kínálkozik a tettekre a felülhelyeken! Mennyi embert lehetne ott nyelvünknek megnyerni, ha egy kis fáradságot fordítanánk a köznépre! Mennyi embert lehetne a kész veszedelmétől, a pánszlávizmus örvényétől megmenteni, ha a téli napokon magunk köré gyűjtenék a falu értelmesebbjeit s beszélnek nekik a folyamatban levő hazai és egyéb hasznos dolgokról! Csakugyan kérjük a felvidéki földbirtokosokat, lelkészeket, tanítókat és jegyzőket, hogy vessenek ügyet a lapunkban már annyiszor szőnyegre hozott népvizetésére.

Hiszen célnk oly szép, hogy előmozdításában részt vehet a haza minden ajku fia, kiket hozzánk közös nemzeti érzés s egy ezredéves mult emlékei csatolnak. A szép időket együtt élte a nemzet minden fia, a balsorsban is osztozott a hű rész s a nagy

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRGÁJA.

A legszebb könyv.

Szívem egész meglevél köszöntöm az Athenaeumot, a legszebb könyvvert minden könyvek között: a magyar nemzet történetének könyveit. Még csak az alapkövet látom, de a szívem azt súgja, hogy a magyar nemzet ezer éves életének ez az olombetűkűl öntött szobor lényeg legszebb, legbecesebb, legmaradandóbb emléke.

Alig egy év választ el a nemzet ezer éves ünneptől, s érthető izgalommal nézünk a nagy napok elé, mikor jönnek az idegenek a világ minden tájáról s jó és rosszakarattal kritizálják népességünket, alkalmi alkotásainkat s nagy a valószínűség, hogy az idegen épp azokat az alkotásokat nem veszi észre, vagy ha észreveszi is, nyelvünk nem ismerése miatt nem méltányolhatja, a mik nekünk a legszebbek, a legbecesebbek.

Am a magyar tudós és író első sorban nemzetünk dolgozik, s nem a kérdés itt, hogy mit szól hozzá a külföld, hanem mit szólunk hozzá mi. Nekünk kell észrevennünk és érdemük szerint megbecsülnünk azokat, melyeket a magyar gúniosított megbérltet elmék és szívek teremtenek nekünk. A hazafi örömeivel látom, hogy nemzetünk jobbjai mintegy vészenyeresy keinek, mindenki saját lelkeinek és szívének becses tartalmából, a legbecesebbet ajánlja föl a nemzetnek: im, lásd nemzet, ezt hoztam neked, fogadd el. S mint a toll embere, nem rejthetem el abbéli örömet, hogy a nemzet ezer éves ünnepegre a toll teremti a legszebb emlékműveket. Látom, hogy a rideg üzleti szellemmel vádolt emberek, beláthatatlan nagy kockázattal, csaknem bizonyos veszteséggel járó munkák kiadására

vállalkoznak, oly munkákra, hogy láttukra önkénytelen ez az első kérdésünk: hol a tek. tudós akadémia? Mit csinál az akadémia?

Im, e hazában nemzedék nemzedék után nő fel többé-kevésbé silány, lelek nélküli való históriai tankönyvekben s a művelt magyar ember, ha kellő alaposággal, meg akar ismerkedni nemzetének a történetével, mindjárt fel is csaphat történetbúvárnak, népszerűbb nyelven: könyvmolyknak, mert a magyar nemzetnek van története, de ennek a történetnek nincs egy nemzethez méltó történetkönyve; egy csomó anyag, mit faradhatatlan búvárok napvilágra hoztak s mindjárt el is temettek tudományos folyóiratokban, egyenéhány korszaknak a története, de az egész, az első esztendőitől mostanáig szólo, kritikával írott könyv nincs.

Most lesz. A legkivalóbb történetírók írják, mind akadémikusok, ha nem csalogdom; all a díszes sor egyik szélén az ország hercegrépmása, a másik szélén a nemzet legnagyobb költője, de a könyvvert nem az akadémia adja ki, hanem az Athenaeum.

A magyar irodalom története tankönyvekbe van összeszorgitva. A művelt magyar ember szeretne többet tudni irodalmának történetéből, mint a mennyi két gimnázialis osztályra szűken ki van mérve. Szeretnének egy nagy, teljes, megbízható könyvet tudósoktól, a kik írók is egy személyben. És jön az Athenaeum s ezt is elírta a tek. tudós akadémia elől.

Az sem volna utolsó, mondják némelyek, ha a magyar közönség együtt látná azt a tenger kincset, mit a magyar nép költő tehetsége ezer év alatt pazarul széthintett. Ez igazán az akadémiaiak való volna. És jön megint az Athenaeum és ezt is elszedi az akadémia elől.

Nem veszik önk észre a szellemi kapcsolatot a három nagy nemzeti mű között? A nemzet története egyfelől, a nemzet irodalmának története másfelől s e

kettő közt a nemcsak harca és munkára, de dalra, mesemondásra termett nép az ő gazdag kincséhezával.

Nem szabad figyelmen kívül hagynunk, hogy mind e műveket az Athenaeum a nemzet ezer éves ünnepeén adja ki a nemzetnek ugyan, de az idő, melyben e dícsőséges munkát végzi, adlatlan egy idő, telve közönytval a mult emlékei iránt; hogy maguk az írók szent borzalommal fordulnak el a multtól, az idegesség, a szenziáció hajhászata kezd dominálni irodalmunkban s a komoly, a nemzeti szellem apolására hivatott könyveknek gyérülni kezd a közönsége. Irodalmunk a klasszikusok kezéből jóformán minden átmenet nélkül került a külföldieskedő irocsák kezébe, a kiket nem érdekel a magyar nemzet története, nem az irodalma, nem érdekel magukon kívül semmi.

De nem: a nemzeti szellem még mindig erősebb a nemzet zömében, hogy meg kellene ijednünk a díszes polgári aramlatoktól, hogy tartanunk kellene a nemzetientartó közepostályi értékelendő választól mind azirant, a miben az igaz, a hamisítatlan magyar szellem nyilatkozik. A magyar nemzet története nem szenziáció, mint a következő nap szenziációja a feledés tengerébe temet. Ezt a történetet egyszerűen meg kell tanulnunk s nem szabad elfelejtenuk.

Ezt követeli tőlünk saját érdekünk, ezt követeli tőlünk a nemzeti becsület.

Órúljunk, hogy vannak a mi dícsőséges, viharos történetünknek megírói. A kik nem a nemzeti hiúsággal legyezgetnek, hanem a történetiűrészrehatatlan-ságával tartják elénk dícsőségesket, gyalazatunkat egyaránt.

Ilyen könyvnek látom én a *Magyar nemzet történetét*. Legyen áldás e lelkes férfik munkáján.

Benedek Elek.

nemzeti törzset egységes érzel szállta meg már több alkalommal, ha a haza veszedelemben forgott.

Ez az egységes érzés, a hazaszeretet, nyelvünk és irodalmunk ápolása és pártolása lelkesítse továbbra is az ország józan ítéletű lakosait. Az utókor hálaival fog megemlékezni mindazokról, akik a nemzet céljairól és fáradságát nem kímélték. Tenni és áldozni legyen jelszavunk!

Levelezés.

Ruttukán, 1894 november 14.

Közegészségi mizériák Ruttukán.

Valóban sajnos odag, hogy a mai korban, midőn az orvosi tudomány behatolva a bacillusok világába, elkecseregett harcot vív az egészséges emelettel hőhárral ellen; midőn tudós orvosaink nemzetközi értekezletek tartanak, eszméiket cserélik, kísérleteznek a tapasztalataikból előadásokat tartanak, csak hogy egyöntetű megállapodásra juthassanak a difteritisz, hagymás, cholera stb. betegség elleni gyógyszerek összeállítására az azok sikeres alkalmazhatósága fölött; míg egyes orvosok egész cikksorozatokot írnak bele napilapjainkba a jó egészség mikénti fenntartásáról, addig egyes helységekből bátran kitörhet a cholera vagy egyéb járvány a sok undok piszok miatt.

Iskolákat bezárnak, betegeket izolálni üdvös a járvány alkalmával, de — úgy véljük — üdvösebb volna mindent elkövetni, a köztisztaság érdekében — a legnagyobb szigorral eljárni, nehogy a betegségek csirái termékeny talajra akadjanak. Hiszen kesőn van már akkor védeni egy helységeket a járványtól, midőn az már tanyát ütött ott.

Kettőzött szigorral kellene tehát fogantatni minden, a köztisztaság fenntartására irányuló intézkedést, különösen oly helyen, mint Ruttuka. Ennek hiányát azonban sajnosan kell éreznünk.

Ruttuka már a lakások szűke és zsúfoltsága miatt is ki van téve a járványok gyakori látogatásának, mi ellen ez idő szerint, — kevés lénen a lakóház — védekezni csakis a legszigorosabb tisztaság betartásával lehetne, de éppen ez hiányzik: a tisztaság, s ennek érdekében szállalunk fel. Udvarok, utcák — kivéve az állomástól vezet főutát — el vannak levepve rohadó, bűzös növényi anyagokkal, emberi és állati hulladékokkal, melyek undorító gázokkal terhelik meg a különben is füstös levegőt. Egy utcában pláne, — melyet már Rózsa-utának is elneveztek — a pecegödörök megteltek s tartalmuk végig folyik a lakások ablakai alatt. Rakásokon krumpfi-héj, káposzta-levelek stb. diszelegnek, míg naponta növekedve, derekasan megtermett trágyadombokat alkotnak. A mosók, ez meg egyszerűen a lakások ajtajából öntetik ki a háza elé s ugyancsak ügyélni kell az embernek, ha éppen ily helyeken vezet útja, — nehogy nyakon öntsek a nem éppen szagosnak ismert folyadékokkal.

És ez kérem mind való, és pedig gázos való. A tisztességes lakó nem szőlőzetheti lakását, mert mihezlyt ablakát nyílna, legott bűzös levegő esapja meg. Hat még nyáron, midőn a hőség kiparólagatja mind eme látványosságokat!

De ez még nem elég! Éppen a legbűzősebb utca tő szomszédságában lakik egy mézsáros, ki most már — nem tudjuk mi okból — talán távolinak találván a vágóhidat, vagy éppen azon meggyőződésből, miszerint az utca környékének levegőjén amúgy sem ronthat már, márhat rendszeresen a ostrebrén vágja le s ott is bontja fel.

Soká halogattuk el panaszunkat, de már elérkezett az ideje, hogy kirukkoljunk vele. Próbáltuk a bajt orvosolni magunk között, hatóság közbelepté nélkül, de nem lehetett. A ház-tulajdonosok panaszokodnak, hogy a szomszédok nem engedik meg nekik területeiken azt a pecegödörnek levezető csatornákat ázni, (azoknak gyakori kiürítése pedig nagy kőlétségek kerül) a lakók meg azt mondják, hogy hová öntétek ki a moslékot s hová szórják ki az ételhulladékokat, ha erre való hely nincs?

Ajánljuk az ügyet az illetékes fórum. becses figyelmébe s kérjük tartson helyszíni szemlét az ügy gyors és kedvező elintézése érdekében.

Több ruttukai lakos nevében

N. N.

Lapszemle.

A »Národnie Noviny« f. évi 135-ik számában »Szabadság, egyenlőség, testvériség« címe alatt olvasuk a következőket:

»A kővető a XIX. század első nemzedéke megszületni készült, körülállottak nagy férfiak s bölcsője főlé magasra illesztették a zászlót, a melyre nagy, arany betűkkel ezen szavakat írták: »Szabadság, egyenlőség, testvériség«. Ezen szép jelleg áthatott nyugattól keletig s elszáryalt csendes tárai vidékeink fölött is. Európa valamennyi nemzete örövendő fogadta ezen új korszakot. Állanak államok után szabadították fel nemzetük bilenseit; nem tiltottak a gondolatoknak szótval s nyomtatásban való szabad megnyilatkozását, lerombolták mindenütt a rabszolgásabb jogbánságot s a gazdag s szegénnyel, a nemes a paraszattal testvéri jóbort fogott, a közös munka s a haza jólléte érdekében. Új élet pezsdült fel Európában, az arany szabadság napsgaraitól fellemegegett nemzetek mozogni, jólétben emelkedni s felvirágozni

kezdték. S mi tótok is emelkedni, s jólétben gyarapodni, iskolákat építeni kezdtünk, sajátos jellegű életet kezdtünk élni, olyat, a milyent valamennyi többi európai nemzet él. Huszonöt évig élünk szabadság-, egyenlőség- és testvériségben Magyarország valamennyi nemzetével. De alig kezdtünk fellemegegni a szabadság napjának a nagy sugaratól, román, szerb, orosz és német testvéreink egyetemben, a midőn a budapesti országgyűlés termében, Magyarország valamennyi képviselőjének jelenlétében, felállott Tisza Kálmán miniszterelnök s az egész országgyűlés zajos éljenzése között deklamálta ezeket a szavakat: »Nincs tót nemzetiség, nem ismerek a magyaron kívül egyáltalán más nemzetet Magyarországon!« — A tót nemzet existenciájának eme ünneplés megtagadása után oly korszak nyílt meg, a mely Magyarország történeti lapjain örök, kitörölhetetlen szennyfolt marad.

Tisza Kálmán miniszterelnök, mintegy szerzője az összes vandalizmusnak, a legocsányabb eszközökkel pusztított s békéztet el mindent, a mi csak tót volt, plebszaggal, cselelősséggel, erőszakkal fosztotta meg a tót nemzetet legszentebb kincsétől: nyelvétől, szabadságától, létjogától, tulajdon birtokunktól s az elfajult renegátok segítségével még a ledrágább kincsüktől, becsületüktől is. A mit el nem rabolt tőlünk sem a hun, sem az avar, sem a mongol, sem a tatár, atól huzva év lefolyása alatt megfosztott Tisza, és pedig nyilvánosan, a fölvilágosodott Európa szeme láttára, ama század alkonyán, a melynek jellegje: »Szabadság, egyenlőség, s testvériség volt, s mindent a magyar nemzet nevében s érdekében hírtette s cselekedte!« Leike nem telt el szálatommal a nemzet legszentebb virágával — az artatlan gyermekekkel szemben sem, a kiket százzalv hajtattak el a szegény anya öléből az alföldi csikósok barnai közé.

Azért azonban Magyarországon a XIX. század jellegje folyó pénz. Az érem egyik oldalán Kossuth mellképe ékesedik — koszorúzott fővel körszék körül a széleken ezen fölirattal: »Szabadság, egyenlőség, testvériség« — s ezen oldal az idegen világ megtévesztésére szolgál; a másik, csendőrkökl s a következő felirattal ékesített oldal — a mi számunkra való! Szabadság helyett: »Úr a magyar, a tót rabszolga! Egyenlőség helyett: »A magyarnak szabad minden, a tótnak semmi sem.« Testvériség helyett: »Magyar élvezz, te tót dolgozz, éhezéssel s maradj a sötétség sötétségben.«

Szabad akarát nevében adtak nekünk óvodákat, polgári iskolákat, gimnásiumokat, hivatalokat, Embkák, Femkák s más effle köznevelődési intézményeket. Ha a mienkent védeni és ezen vandalizmus ellen protestálni börtöröküdn, a magyar szabadság szék-helyűl Szeged jut ki nekünk.

Mi hű honfiai voltunk, de azért elvették gimnásiumainkat, a Maticát, üldöznek minden tót betűt, megsemmisítenek minden képzeltetű egyesületet, betiltják a népgyűléseket, kihajlaják minket az iskolák — s a hivatalokból. S hogy még számban sem legyünk hozzájuk hasonlókn, elhurcolják gyermekeinket stb. A testvériség nevében irgalom nélkül nyúznak rólunk adót, s emellett a tót vármegyei szerte 29/0-os pótdadót rónak ki a magyarországi céljaira. flaink soraiból mozogtatnak védelmükre tömeget, megvonják az ársv által tónkre jutottakról a segélyt s az éhes, koldusbotra jutott s megfosztott népet a mi gondjaink hagyják!

Igy értik tehát a politika képviselői századunk gyönyörű jelszavát! *Összes politikai törekvések odaványítják, hogy a tót nemzetből főleg rabszolgais s nyomorult tömeget csináljanak.* Ezen ocsmányi törekvések szolgálatába hajtottak pénzzel, vagy éppen erőszakkal, mindent: a parlamentet, hivatalokat, az iskolákat, a zsurnalisztikát, a katonaságot (a honvédséget) s a társadalmi életet is.

S érzelmeink száma oly nagy, mint erődben a tüske. s az elnyomott nemzet fajtalamonygése belevegylt az »érzékeny« Európa zarába, mint a Tátra alatt berkek zuhogó zúgása.

A hol »a jogtalanság az asztalnál foglal helyet s az igazság az ajtó előtt koldul, — ott undorító az élet, nehéz a helyzet s kétségbejött a remények. Kevés azoknak a száma, a kiket »még el nem sédített a hazugság s agyon nem ütött a túlyomó erő«.....

S még ezen állapotban is lehetetlen kétségbeesünk, sőt ellenkezünk, mi nagy reményeket táplálunk a tót nemzetnek a lentő tömegéből az arany-szabadság világosságára leendő ébredésére.

»Csak föltétlenül, dntortatlatlanul kell szeretnünk az igazságot s a jót, nem szabad magunkat többre becsülnünk, mint akármelyik tót embert, a néppel testileg-szellemileg egygyé kell elválnunk, s akkor ha nem volnánk többen, sőt még annyian sem, mint a hányan most vagyunk, győzni fogunk.«

»Mert (mondja Palacky a cseh testvér-nemzet-ről) az nyomosan kell említenünk, hogy bármikor győztünk, az mindenkor inkább léleljenlétünk túlsúlyánál, mintsem fizikai erőnkön fogva történt, s hogy bármikor győztünk is le, annak oka mindenkor a szellemi tevékenység, erkölcsi becsületesség s elszántság hiánya volt.«

A tót nemzetiség erőszakos megfosztásáról szó sem lehet, mert a tótnyelvet kiki úgy használhatja, mint eddig. De az államban, a hol 7 nyelv divik, csak egy lehet az állami nyelv — valami természetes dolog ez — s mindenkiem előnye, ha tudja. Így volt ez annak előtte, a mult századokban, Magyarországon, hogy latin lénen az állami nyelv, ezt minden-

kinek meg kellett tanulni, a ki magát művelt emberre képezni akarta. S tény, hogy az összes iskolák latinnyelvűek voltak. A mi egy jogfolytonosságban élő nemzetnél régen volt, az meg van a mai nap, azon variatívól, hogy az állami latin nyelv helyett a magyarnyelv emelkedett érvényre, s ez a többi hat nemzetiség polgáira nézve most sem lehet igazság-talanság, mert hogy most hat nemzetiségnek kell a magyarnyelvet megtanulnia, és csak a 7-ik nemzetiség oly szerencsés, hogy már születésénél fogva állami nyelven beszél, mindenesetre előnyös valami a magyarrá nézve, de a való élet terminus technikus kifejezései bizony-bizony a magyarnak is csak meg kell tanulnia, s általában tanulnia kell, ha az élet szinpadján figyelmet keltő szerepet akar vinni.

Hogy pedig a magyar állami nyelv megtanulása csak határozott haszonnal s előnyvel jár mindenkihez nézve: bizonyításra nem szorul. Kétségtelen azonban az is, hogy annyit megtanulása még senkit sem fosztott meg anyanyelvétől, a mire a lekeletlanságból példa épp a mai viszonyok, hogy a magyar államban ezer év óta megmaradtak a tótok, németek, szerbek, oláhok, rácok, rusnyákok és vendek saját anyanyelvükkel. Történeti igazsággént fog azonban minden komolyan gondolkodó előtt állani az is, hogy a magyarországi sajtóság viszonyok között nem is alakulhatott a nemzet, a mely magát magyarnak, »Hungarus«-nak nevezte mindig mássá, mint magyarrá és az is fog maradni örökké.

Az pedig, hogy a csavargó, éhező, rongyos árva tót gyermekeket az ugyanegy nemzet tagjai az Alföldre magokhoz vették irgalmasságból, azon nemes intésvél, hogy az életnek nevelik, de ezen neveléshez saját anyanyelvét használták fel, nem pedig megfordítva, ók tótosodtak el, természetes folyománya az egészséges gondolkodásnak. Kérdjük, ki tenne s melyik államban, országban tettek másként?!?... Rosz akarati ráfogás az tehát, hogy a magyar erőszakkal hurcolta el tótnyelvű testvéreit. — — — — — barma közé! Ma a magyar együtt él, együtt szenved, együtt örül, egyformán adózik tótnyelvű hontestvéreivel!!! —

A régi tótok s — kivéven egyeseket — a mai tótnyelvű honpolgáraink is jó magyarrak voltak mindig, s most is azok közülök sokan, s azok lennének mindnyájan, ha a megferhetetlen, kifele gravitáló szellemek konkolyi nem hirtének szüntelen a békes egyetértés, testvériség megférés érzelmei közé. Izgága emberek azonban találkoznak mindenütt széles világon, azon baj tehát nem csupán mi nálunk s közöttünk van meg.

Hazánkban azonban — sajnos — édes kevesen találkoznak, a kik az igaztók munkáját kellően ellen-súlyozni figyelmere méltatnak, s azért van az, hogy itt csak folytonos jogtalanságról panaszkodnak, holott szabad a tér, itt mindenki egyformán érvényesítheti magát, mert az 1848. törvények alapján mindnyájan jogot élvezünk.

HIREINK.

— **Köszönet-nyilvánítás.** Ft. Dr. Rimly Károly besztecerbenai püspök úr ö mftósága a valcsai róm. kath. iskola feisegelyezésére 35 frtot adományozott, miert is nevezett iskola élönközsége kedves kötelességet velt teljesíteni, midőn ő méltóságának eme a népvédeles oltárára atyailag hozott kegyes adományért ez úton is legahalásb köszönetét kifejezi. — Valcsán, 1894. évi november 20-án, *Vojtusssák Károly*, iskolaszéki elnök.

— **Magyar színészek Turóc-Szt.-Mártonban.** Egry Kálmán, a F. M. K. E. megválasztott szinzigatója, 30 tagból álló dráma, vígjáték, népszimű, és operette társulatával november 24-én kezdte meg előadását, Süderman H. »Othon« című nagyhatású sziművével. A helybeli és megyei hazafias parton nagy az érdeklődés az ideci szinlelődségek iránt. Készséggel, sőt örömmel támogatjuk az érdemesnek ígérző társulatot, s reméljük, hogy minden igyekezettel azon lesz, hogy az alapot szilárdan megverhesse a jövő számára.

— **Milleniumi kiállítás.** A lófolyt heten bár száma nézve csekély, de a kiállított tárgyak tekintetében annál nevezetesebb bejelentések érkeztek ezen kiállítás posznyi kerületi bizottságához. Igy a *Lóva* Károly-féle szolnai posztó-gyár 28 méter hosszú és 14 méter széles pavilonban kívánja az ott előállított gyapjuruakát kiállítani, továbbá, e készítmények előállítását gyakorlatilag is bemutatni, mely célra a szövészekkel teljes üzemben lesznek. Ugyancsak pavillont épít a posznyi *Nobel*-féle dinamit- és löpor-gyár, a melyben iparcikkent — a robbanó anyagokat természetesen csak utaztatban — állítja ki. A *Grüneberg* Károly-féle posznyi kefe-gyár díszes szekrényben mindenféle kefeikkéket mutat be. Eme világhírű cégnek a kiállításon való részvétele annál inkább elismerésre méltó, mivel versenyen kívül állt ki s így a biztos kitüntetésre nem reflektál. Szintén külön szekrényben ki fogja állítani termékeit a *Steiner* S. féle posznyi vegyészeti gyár; míg ily, *Eichenwald* Ede Csacárol két csoportban fog kiállítani, u. m.: a faipari csoportban a gyárában előállított fapapumot, az élelmi cikkek csoportjában pedig borovicsáit, boróka-olaját és gyümölcs szörpöket. *Hetsel* F. aranyozott árú gyárosa Predmérien t tukórt és két állványt állít ki. Vegül résztvesz a kiállításon, még pedig jelentőséghez mérte kiváló módon a ledeci *Schenk* Adolf tulajdonában lévő portlandi cementgyár és *Mészégető* Ledecsen. A gyár tulajdonosa a részvétel módozatának megállapítása végett épen jelenleg időzik Budapestben.

— **Nagybello-Privilege-Znívarajjai helyi érdekű transzversális vasút privige-znívarajjai szakaszának engedélyezési tárgyalása** — mint értesülünk — f. hó 27-én fog a kereskedelmi minisztériumban megtartatni.

Kívánatos, hogy ez a fontos ügy mielőbb megoldást nyerjen, mert tény hogy e vasút által a magyar királyi államvasutak tömeges-nagybélű szárványvala egyes összeköttetésbe fog hozatni a hatvan-rutkai vonallal, mintál Gálak-Németsorszáig és Galicia felé új összeköttetés fog létesíteni. Tény továbbá, hogy hivatta lesz e vasút kedvező forgalmi irányánál fogva — a mennyiben eddig a nyers termények kerülő úton szállítatnak Oederberg felé — a Nyitraivölgyi kereskedelmét és forgalmát emelni és amennyiben e vonal kiépítésével 50—160 kilométer utróvidülés fog elérteni, egyes városokban új kereskedelmi géppontokat létesíteni. Végül a Nyitraivölgy felső részén elérülő öserőlköből a fá, és Privigye város tömegeskedésében hervo, nagy kiterjedésű és kitűnő közönségek forgalmába hozatala a felvidéki szegény munkásosztálynak állandó, biztos kereseti forrást fog nyújtani.

— **Halalozás.** A turóc-szent-mártoni állami iskolák egyik iskolázója, *Sernka* Antal, november hó 17-én meghalt. Temetés 19 ó. d. u. volt, melyen részt vettek az iskolák növendékei tanárak vezetésével. A temetés költségeinek fedezéséhez hozzájárult az egész tantestület, a növendékek pedig koszorúkat helyeztek a ravatalra, és pedig: egyet a középkereskedelmi iskola, egyet a polgári fiúiskola és egyet a polgári leányiskola növendékei. A temetési szertartás végezte által a katolikus vallású növendékek gyászéneket énekeltek. Szóval az iskolák igen szép jelét adták az intézet régi szolgálóiról érzett kegyeletüknek.

— **Hivatalos órák a m. kir. posta-hivataloknál.** A kereskedelemügyi m. kir. miniszter f. évi november hó 9-én 87213. sz. a. kelt rendeletével az utalvány-takarékpénztár- és cheque-felvétel- és kifizetésére a hivatalos órák d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5-ig alapították meg.

— **A sommas eljárásról.** Hogy törvényeink nem mennek a közismeretek közé, főleg az az oka, hogy nem tudjuk népszerűsíteni. Más ország, ha ott volna mindenki tudni szokásos törvény, mint nálunk a sommas eljárásról szóló lépne alkalmazásba, annak már egész irodalma lenne. Ezt a hiányt csak részben akarjuk pótolni, midőn e fontos törvény rendelkezéseiből azokat, melyeket leginkább szükséges tudni, a következőkben ismertetjük. A sommas eljárás a szóbeliségre van fektetve, hogy a bíró minden fórumon közvetlenül érintkezék a felekkel. Ezzel a törvényvel a járásbírósság hatásköre tetemesen kiterjesztett. A peres felek ügyekben személyesen jelentkezhetnek. A járásbírósság bizonyos feleket táblán meghirdetett napokon tartózik a feleket elfogadni. E törvénynapokon a felek idézés nélkül is megjelenhetnek, a bíró megkísérli az egyezséget, ha ez nem sikerül, letárgyalja a dolgot és ítélt. Ha az ellenfél a pórló kivánságára meg nem jelenik, joga van a félnek kérni, hogy a bíróság egyezséget tárgyalásra idézze meg, mely esetben az ellenfél nem jelenik, ellene pórt tétetik folyamathat, melynek költségeihez az idézés költségei is hozzászámítanak. Nagyon lényeges rendelkezés az közönségek jó tudni, hogy az új eljárás a makacsági időt eltörlötte, vagyis a feleknek a megidézés idejére pontosan meg kell jelenniük. A tárgyalási sorrendet az ítéltök a hirdető tábláján találják. Ha a bíró a feleket nem találja, akkor az ügy a jelenlétőre szünetel. Ha a felek úgy védelmezik, tárgyalásba befoghatók, sőt a bíró őket is kihallgatja, de hamis adatoktól tartózkodni kell, aki a hamis eskü komoly következményeit elakarja kerülni. A járásbírósság ítéletét ellen 15 napig lehet fellebbezni. A törvényes, a melyhez az ügy megy, egészen új bizonyítási eljárást fogantathat, tehát költséges. Ha ezt a költséget a felek elkerülni akarják, a szóbeli tárgyalás helyett, nyilvános tárgyalást kivághatnak, melyen azonban szintén megjelenhetnek. — Ezek a nevezetesebb rendelkezései az új eljárásnak.

— **Kereskedelmi és iparkamarai értesítés.** Az építőmesterek, cementszárnyosok és kőbányatulajdonosok értesítjük, hogy a középítkezéseknél felhasználandó építőanyagok minőségét, mechanikai és (kövekre nézve) petrográfiai megvizsgálása céljából a budapesti kir. József műegyetemen mechanikai, laboratoriummal kapcsolatos kísérleti állomás létesült. Az állami és törvényhatósági közutak építményeinek jövőre első sorban ott építési anyagok lesznek felhasználandók, melyeket ezen kísérleti állomáson megvizsgáltak és megfelelőeknek találtak. A kísérleti állomás szervezeti szabályzata a pozsonyi kereskedelmi- és iparkamaránál megtekinthető.

— **Csáky Albin gróf mandátuma.** A breznóbányai választókerület november 22-én Csáky Albin grófot 876 szavazattal képviselőnek választotta. Ellenfele, Czuczabauer katolikus lelkes, a kilépettek pártjának jelöltje, 66 szavazatot kapott. — Csáky Albin gróf képviselő választása következtében lemond főosztály-népmesteri méltóságáról.

— **Kereskedelmi- és iparkamarai értesítés.** Figyelembe ajánljuk az érdekelteknek, hogy a Dr. G. Nagy Sándor szerkesztésében (I. Budapesti Sasvár-utca 17.) megjelenő »Magyar Compass« című pénzügyi évkönyv a hazai bankok, pénzintézetek és takarékpénztárak részletes ismertetését tartalmazza, miért is az minden nagyobb üzletnek nélkülözhetlen.

Irodalom.

»Iparosok Olvasótára« cím alatt a folyó évi december hónapját kezdve egy füzetes kiadásban megjelenő irodalmi vállalatot fogok megindítani, mely vállalat a nagyméretű Vallas. Közköztudásügyi és Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter Urak jóváhagyása és támogatása mellett létesül. — Csaknem minden társadalmi osztálynak megvan hazánkban a saját szakirodalmá, egyedül az iparos osztály az, mely e nélkül szűkölkö-

dik. — Igaz ugyan, hogy nálunk az utolsó időben figyelemre méltó intézkedések tettek az iparos osztály művelődésének fokozása érdekében; s a nagy számmal létesült iparostanonc-, ipari szak- és középipar-iskolák, továbbá a szakrajtanfolyamok, a segédtek továbbképző tanfolyamai, a legény-egyletek, iparos ifjúsági önképzőkörök s az iparosok számára az ország különböző városában rendezett népszerű előadások, mindmennyi üdvös és kiváló tényezőkké váltak az iparos osztály kulturájának emelésében; de mindezek mellett, s tulajdonképpen eme tényezők kiegészítése és betetőzése még mindig érezhető szükségként áll előttünk. — Az »Iparosok Olvasótára« azon fontos cél megvalósítására létesül, hogy iparos ifjúságunknak módot nyújtson, egyrészt a hiányzó, de elkerülhetetlenül szükséges ismeretek megszerzésére; másrészt a pályájukon szükséges hasznos tudnivalók kibővítésére. — Ezen vállalatban megjelenendő olvasmányok akként lesznek szerkesztve, hogy egyrészt a szakirányú tanonc-iskolákban segéd-könyvvé használtassanak, másrészt az iskolát végzett, de szakirányú oktatásban nem részesült iparos-segéd-ek önképzősökre eszközül szolgáljanak. E mellett a tanulni vágyó mesterek is használnak forgathatják ezen olvasmányokat, mert azokból egyrészt a saját javokra okulást, másrészt eszközt nyernek arra, hogy segédek-ét és tanoncikat iparágukban helyesen képezzék. — A vállalat tehát egy kis tükör leendő, a melybe a nagyok is bele nézhetnek. — Az »Iparosok Olvasótára« foglalkozni kíván az ipari élet minden ágával, a gyáriparral úgy, mint a kézműiparral; és míg egyrésztől népszerű módon tárgyalni fogja mindazt, a mire az iparos osztálynak művelődési szempontból szüksége van; másrésztől szintén népszerű módon megírva, a szakképzés terjesztése céljából, tárgyalni fogja az ipar-technikai kérdéseket; de a szorosan vett szakirányú ismeretekeken kívül, adni fog a vállalat a közgazdaság körébe eső, továbbá erkölcsnevelő, sziv és jelenképző olvasmányokat, mindezeket az ipari életből merítve és az iparos osztály anyagi és szellemi fejlődésének támogatására. — A vállalat körül csoportosulnak hazánk szakirányú kitűnőségei, akiknek sorozatában dr. *Matkóczy Sándor*, közgazdasági életünk e kiváló vezérferfiát, iparügyünk leghivatottabb szolgáját üdvözölhetjük. — Mi részünkről mindent megtettünk arra nézve, hogy programunkat betöltsük. Adunk egy szükséges és hasznos olvasmány-sorozatát, a melyet egyetlen jóvaló ifjú sem nélkülözhet. — De a vállalat csak akkor oldhatja meg egészen feladatát, ha az iparos osztály megszerzi az Olvasótart. E tekintetben a vállalatnak leghatározottabb támogatói lehetnek a vármegyei kir. tanfelügyelő, iparostanonciskolai igazgató és tanító urak, továbbá a kereskedelmi- és iparkamarák, az ipartestületek és iparos ifjúsági egyesületek. Ezekhez intézem bizalmas kérésemet: legyenek szószói a jó ügynek, mert ezen vállalat terjedésével, terjedni fog az iparos osztály kulturája is. — És mert rendkívül hiszem és hirdetem, hogy Magyarország jóléte és nagysága a magyar iparügy felvirágzásán fog felépülni, bizalommal kérem közönséget és közművelődésügyünk valamint közgazdasági életünk minden tényezőjét, hogy az »Iparos Olvasótára«-t minél szélesebb körben terjesztés szíveskedjenek. — Budapest (Rottenbiller-utca 15. sz.), 1894. évi november hóban. *Mártonfy Márton*, kir. tanácsos, az iparisok országos felügyelőségét megbízott kir. tanfelügyelő, és »Iparosok Olvasótára«-nak szerkesztője.

— **Az Athenaeum Képes Irodalomtörténetéből** megjelent a 26 ik füzet. Két rendkívül érdekes műmelléklet van hozzá csatolva: Kisfaludy Karoly vihart ábrázoló festményének (eredetije a Kisfaludy-társ. birtokába) igen sikerült színes hasonmás a »Koldustársaság« című rajza. Mindkettő kitűnő bizonyítéka annak, amit a költő élet-rajzaiban eddig csak olvastunk, de nem láthattunk sehol, hogy Kisfaludy nemcsak ügyes festő, hanem kitűnő rajzoló volt. A szövegben Zichy Antal, Széchenyi munkáinak legalaposabb ismerője, folytatja Sz. mint ró c. tanulmányát, Kardos Albert Kisfaludy Karolyról ír, végül Rákosi Jenő ir. Katona Bankbanjáról azzal az eredeti felfogással, mely minden munkáját megkülönbözteti, s mely e cikket is a Bankban irodalom legjobb tanulmányai közé fogja avatni. A szöveget ezúttal is a sok irodalmi vonatkozású kép díszíti: Széchenyi ifjúkori és 1860-iki, továbbá a gróf nejének arcképe, a cenki sírlemék s a svábhgyi Széchenyi-émlék, Kisfaludy K. arcképe, Kisfaludy halálós ágyán (Bajza, Toldy és Vorosmarty arcképeivel), sírleméke s Ferenczy emléktérvezeteli, Katona szülőháza, arcképe és Züllich-féle szobra A vállalat, mely befejezéséhez közeleg, kétheti füzetekben jelenik meg, füzetenkint 40 kr-ért kapható.

— **A magyar nemzet története.** Szalay József kiváló munkájából ma jelent meg a második füzet, melynek úgy szövegéről, mint képeiről elismeréssel kell nyilatkoznunk. — A szerző előbb a rómaiak harcait a germánokkal tárgyalja, azután átterti a hunok betörésére és Attila történetére, végül a hatodik fejezetben ama germán nepekéről szól, melyek hazánkban a hunok elűzése után uralkodtak. — A szöveget ugyanaz az élmék világos előadás jellemzi, a melyet már volt alkalommal kiemelnem, és a források felhasználása tekintetében is a legnagyobb lelkiismeretességgel kell konstataálnunk. A képek egytől-egyig rendkívül érdekesek és van köztük sok olyan is, a mely nálunk Magyarországon még sohasem volt reprodukálva. — A 4. fejezetben a Columna Antoninának egy érdekes domborművét találjuk, mely a romaiak kivonulását Carnuntumból tárgyalja; Traján oszlopáról igen szépen van reprodukálva a szarmat lovasok csapatja, továbbá egy harcot látunk rómaiak és germánok közt, majd a »germánok legyőztetését, továbbá Marcus Aureliusnak azt a gyönyörű lovas szobrát, melynek eredetije a római Capitoliumon áll. A Columna Antoninának még néhány részletét is bemutatja

a szerző, hogy azután a következő fejezetben a hazánkban talált hun eredetű tárgyakat ismertesze meg velünk. — A Nagy Szent-Miklósi leletet Aetius római vezér képmása követi, mely egy monzai dipythonról van lemasolva; majd Attila történetének művészi ábrázolási közt be van mutatva Knackfuss egy szép rajza: »Követek tisztelgése Attila nevéjé, valamint Naue: »Attila halála« című képe. A füzet utolsó fejezete gót képeket tartalmaz, melyek a vatikáni múzeumban őrzött sarkofágról vannak lemasolva, végre népvándorlási ékszer-eknek vannak bemutatva két szép táblázatban. — Azt hisszük, maga e rövid tartalmú ismertetés is elegendő arra, hogy bárkit is meggyőzzön a Szalay-féle munka nagy értékéről. Csak még arra figyelmeztetjük olvasóinkat, hogy e munka nem tudósok, hanem a művelt nagy közönség számára készült. Nem is egy évtized, hanem alig két esztendő fog kelleni befejezéséhez, úgy hogy az egész mű 1896 elején kapható lesz. Ez is nagy előnye a könyvnek, melyet ismételve melegen ajánlunk. Egy füzet ára 30 kr. Előfizetési ár 1/4 évre (6 füzet) 1 frt 80 kr., 1/2 évre (12 füzet) 2 frt 40 kr., egész évre (24 füzet) 7 frt 20 kr. Az előfizetési összeg legkésőbbre Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) kiadóhivatalának Andrássy-út 21. sz. a. küldendő be. A füzetek bérmentve küldetnek.

Nyiltér.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.)

Selyem hamisítvány. Égessünk el egy mintát a venni szándékolt feleke selyemből s a hamisítás rőtön kiderül: mert míg a valódi s jól festett selyem az elégetésnél nyomban összepödrödik és csakhamar kialszik, maga után csekély világosbarna hamut hagyván; addig a hamisított selyem (mely zsiros szálakon szallónas lesz és könnyen törék) lassan tovább ég (mint ahogy rostszálai a festanyagot telítetlen tovább izznak) és sötét barna hamut hagy maga után, de valódi selyem módjára soha össze nem pödrödik, csak meggyörül. Ha a valódi selyem hamuját összenyomjuk, elporzik, a hamisítványé nem. — **Henzenberg G.** (os. k. udvari szállító) **selyemgyára Zürichben,** hához szállítva, postabér és vámmentesen szívesen küld bárkinek is mintákat, akár egyes öltönyökre való, akár egész végeken levő valódi selyem szövetekből. Svájcba címzett levelekre 10 kronos és levelezőlapokra 5 kronos bélyeg ragasztandó.

Ezennel bátorodunk a t. c. közönség b. tudomására hozni, hogy a

legjobb hírnevű

cipőgyár főraktárát

átvettük, minél fogva ama kellemes helyzetben vagyunk, hogy kiváló jó minőségű

férfi-, női- és gyermekcipőket egyévi jótállás mellett, olcsó áron ajánlhatunk.

Egyben van szerencsénk a t. közönséget értesíteni, hogy az időny előrehaladottsága miatt, összes

téli-cikkeinket

mélyen leszállított árakon adjuk el.

A t. közönség b. partfogását kériq
tisztelettel

Grossmann József fia

Turóc-Szent-Mártonban.

A thuzséri tehénészet vezetője ezennel tudatja, hogy az uradalomban készült kitűnő minőségű sajtot mai napon

„Thuzséri sajt“

név alatt forgalomba hozza. — Megrendeléseket a következő feltételek mellett fogad el a thuzséri tehénészet vezetője:

6t kilós csomag — — — 3 frt 85 kr.
egész sajt-kerek, 18 kilótól fel-
felé 40-ig — — — kilója 60 krral
Métermérés és ezenfelül megrendeléseket,
56 frral métermérésenként; minden barmtent,
csomagolva, utánvétellel értendő.

A sajt kitűnő minősége és kisebb formája főképp vidéki kereskedők fogadósk és vasuti vendéglősöknek, nemkülönben magán-háztartásoknak is legjobban ajánlható.

Kifogatlalan minőségű és a megrendelések pontos végrehajtásáért kezesedik a

Thuzséri Tehénészet Vezetősége.

Posta: Thuzsér (Szabolcsmegye).

Üzlet-megnyitás.

Több évi fővárosi működésem után, Stubnya Fürdőben saját hazamban

női szabó-üzletet

nyitottam.

Ajánlom magamat a n. t. hölgyeknek mindennemű, a szakmámba vágó *öltözékek, jupetek, köpönyegek* stb. a legegészségesebb, gyors és olcsó áron való elkészítésére.

Levelező-lapon történt felszólításra elküldöm divat-mintáimat és divat-naplóimat; ha szükséges, a közelben lakó hölgyekhez igen szívesen elmegyek személyesen.

A nagyrabecsült közönség kegyes pártfogását kikérve, vagyok

Stubnya-Fürdőn, 1894 november hóban.

Kiváló tisztelettel

Reschetár János, női-szabó.

Főnyeremény esetleg 500,000 marka

Nyújtunk kezét a szerencsésnek!

A nyereménykért az állam kezeseidk! Elő hűzés: december 13-án.

Felhívás

a Hamburgi állam kezessége alatt álló nagy pénz-lutri esetleges nyereségeinek részvételére, melynél

10 millió 868,900 marka

okvetlenül nyerd!

Ezen előnyös pénz-lutri nyereményei, mely törzseri-leg csak 110,000 sorjegyet tartalmaz, a következők: A legnagyobb nyeremény esetleg 500,000 marka. Nyereménydíj 300,000 marka. 1 nyeremény 200,000 marka. 1 nyeremény 100,000 marka. 2 nyeremény 75,000 marka. 1 nyeremény 70,000 marka. 1 nyeremény 65,000 marka. 1 nyeremény 60,000 marka. 1 nyeremény 55,000 marka. 2 nyeremény 50,000 marka. 1 nyeremény 40,000 marka. 3 nyeremény 20,000 marka. 21 nyeremény 10,000 marka. Melyek néhány hónap múlva nyerd.

összesen: 55.100 nyeremény, 7 részből biztosan kerülnek sorsolás alá.

Az 1-50 osztályú főnyeremény 50,000 marka, mely a 2-ik osztályban 50,000, a 3-ik osztályban 40,000, a 4-ik osztályban 45,000, az 5-ik osztályban 70,000, a 6-ik osztályban 75,000, a 7-ik osztályban 200,000 és a nyereménylajjal 300,000, esetleg 500,000 márkára emelkedik.

Az első nyeremény-húzásra, melynek határideje 1894 december 13-ára

hatóságilag állapították meg, az egész eredeti sorsjegy ára csak 3.50 a fel eredeti sorsjegy ára csak 1.75 a negyed eredeti sorsjegy ára csak 1.40

Mindegyik részvevőnek a megtörtént húzás után azonnal ingyen megküldték a hivatalos sorsolási lajstrom. Sorsolási tervek általi címmel, melyekből a betétek és a 7 osztály nyereményeinek felosztási kiírtnek, előzetesen küldtünk ingyen.

A nyeremények kifizetése és szétosztása egyenesen a felekhez, általam a legnagyobb titoktartás mellett és pontosan eszközöltetik

Megrendeléseket postautalvány vagy ajánlott levél után kérek. A húzás közelgő határideje miatt megrendelések azonnal, de legkésőbb

f. é. december 13-ig bizalmasan eszközölhetők a következő cégnél:

Joseph Heckscher,

Banquier und Wechsel-Comptoir in Hamburg.

eddig, 1 frt 40 kr. jelen hirdetémyén, és ezután költségek erejéig nyilvános árverés útján eladtnak. Mely árverésnek a znióváraljai kir. járásbíró-ság 3215-894. p. sz. kiküldött rendelő végzése folytán Andrásfalván leendő eszközésére 1894. évi december hó 5-ik napjának délelőtti 10 óraja határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 106. §-a értelmében, a legtöbbet ígérőnek becsésaron alul is eladtni fognak. Az elarverendő ingóságok vételára az 1881. LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Znióváralján, 1894. évi november hó 12-én. Szibner, kir. bírósági végrehajtó.

Patkányhalál

(Immisch Félix, Delitzsch)

a legjobb szer, mely által patkányok és egerek gyorsan és biztos sikerrel irtathók ki. Embereknek és háziállatoknak veszélytelen.

Kapható csomagokban a 30 kr. és a 60 krért a znióváraljall gyógyszerteráiban.

PSEPHOFER J.-féle

gyógyszertár

Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a. „zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacsook. ezelőtt általános labdacsook neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsook csodás hatásukat észerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsook általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi-szerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsook házi-szerül ajánltnak és ajánltnak minden oly bajknál, melyek a rozsz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kölika, vértelülésok, aranyér, béltelenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénységre s az abból eredő bajknál is: így sápkórnál, idegességéből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsook oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők. A számtalan hálaírtatból, melyet a labdacsook fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsookt egyszerű használta, meg vagynak győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani. Köln, 1893 április 30.

Tisztelt Pserhofer Ur! Legyen olyan szives és küldjön nekem ismét 15 kekerest az ön föltűnő tulajdonságú vértisztító labdacsokból utánvételel. Fogadjá ez uton is a legmelyebb köszönettel labdacsoi csodahatásáért. — Maradok teljes tisztelettel Pawlisik Ferenc, Köln, Lindenthal: I.

Hrasche, Földnik mellett, 1887 szept. 12. Tektintés Ur! Isten akaratá volt, hogy az ön labdacsoi kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom. En gyermekágyban meghiltem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni, és bizonyára már a holtak közé volnék, ha a az ön csodálatos labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsook engem is tökéletesen ki fognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítették szolgáltak. Knifcz Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887 november 9. Melyen tisztelet Ur! A legfőbb köszönetem mondom ezennel önnek 60 éves nagynénem nevében. Az illető 5 éven át szenvedte gyomorhuruban és vízkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondták, midőn véletlenül egy dobozt kapott az ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult. — Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josef.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889 márc. 27. Tektintés Ur! Alulírott ismételnék két c csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulasztalom legnagyobb elismerésem kifejezéséül ezen labdacsook értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben köszönetet adni. Ezen hálaírtatom tetszészerint használására önt ezennel felhatalmazom. — Teljes tisztelettel Hahn Ignác.

Götschdorf, Kolbach mellett, Szilázia, 1888 okt. 8. T. U! Felkéröm, miszerint az ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön eredetű labdacsoinak köszönetem, hogy egy gyomor-bajról, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsook nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legfőbb köszönetemet kifejezem. — vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsook csak a Pserhofer J.-féle az arany biródnál állomhoz címzett gyógyszerteráiban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a. kaphatnak valódi minőségben, s egy 15 szem labdacso tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben hat doboz tartalmazatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentellen utánvételi küldéssel 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el. Az összeg előlben beküldésénél (mi legjobban postautalványon eszközölhetik) bérmentes küldéséggel 1 csomag 1 frt 25 kr, 2 csomag 2 frt 30 kr, 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr, és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. — Kaphatók Török Jozsef gyógyszerteráiban, Budapestben.

Legbiztosabb óvószér kolera, hagymáz és egyéb fertőző betegségek ellen!!! Tökéletesen fertőtlenítés: Teljesen szagtalan!

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részvénytársaság. Önműködő tőzegszórá-csövek. Belföldi és külföldi szabadalmak! Szobai árnyékszékék mindenféle tetszésok alakban. Árnyékszékberendezések, kórházak, laktanyák, iskolák, iparvállalatok, szállodák stb. részére. Fertőtlenítő és szagtalanító tőzegpor! Tőzegalom!

Műtrágyagyártás. Különbözleg: emberi és városi hulladékok ipari és gazdasági értékesítése. Város tisztítási és elfuvarozási vállalatok szervezése. **Műtrágyagyártás.** Részletes tervekkel, költségvetésekkel és eredeti bizonyítványokkal az igazgatóság. **Az orsz. közigazgatási tanács által többszörösen ajánlva.**

Angol csodabalsam, egy üveg 50 kr., egy kis üveg 12 kr. Ezen por megszűnteti a lábizzadást s az általl képződ kellemetlen szagot, épen tartja a lábhelet és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr., bérmentes 75 kr. **Golyva-balsam,** kitűnő szer golyva ellen. Egy üveg 40 kr., bérmentes küldéssel 65 kr. **Helső vagy egészség-ső,** kitűnő gyógyszer, gyomor- és hurut ellen és mindenféle rendellen emésztésből származó bajknál. 1 csomag 1 frt. **Mia-Poko,** kitűnő szer egrydott fűfájás, fűfájás, rheuma stb. ellen. Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszerezhetnek. Posta megrendelések a leggyorsabban eszközöltnak, ha a pénzüszeg elöre küldetik; nagyobb megrendelések utánvételel küldetnek. Bérmentes csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

357. v. sz. 1894.

Árverési hirdetémyén.

Alulírt kiküldött végrehajtó, 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírre teszi, hogy a znióváraljai kir. járásbíró-ság 2804 2461. számú végzése által a kölc. segélyzőpénztár részére Znióváralján, Ferencsik György és neje andrásfalvai Iakosok ellen 987 frt tőke és járuléka erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás fogantatásának alkalmával eredetileg lefoglalt és 784 frt 60 krba becsült 80 kereszt rozsz gazdasági és hazi felszerelvény, 3 ágyra való ágynemű, 37 db. fenyőfadeszka, 120 kereszt vegyes és árpa, 1-10, 12, 1-3, valamint a 11. folyó tétel alatt felilfoglalt és 510 frtra becsült Steffko János javára eredetileg ősszerített ingóságok 987 frt tőke ennek 1894. évi április hó 28. napjától jórő 8% ós kamatai 74 frt 31 kr., 19 frt 52 kr. megállapított